

Zdravljenje z manualno medicino

Z
Lidija Ferk
Fotografija: CanStockPhoto

"Vsak se mora zavedati, s katerimi aktivnostmi obremenjuje hrbenico in skele, ter skrbi, da se jim, kolikor je le mogoče, izogiba. Vedenje seveda to ni mogoče. Z računalnikom, na primer, delamo skoraj vsi. Telo je nenehno v prisilni drži, zato je dobro, da delo vsako uro prekinemo za deset minut, se razgibamo, s tem dvignemo krvni obtok in sprostimo mišic, ki so zaposlene s tem, da hrbenico držijo v prisilni drži. Delovno mesto si čim bolj prilagodimo tako, da lahko ob računalniku udobno sedimo, saj to najbolj zmanjša napetost v mišicah. Potrebujemo pa tudi čas za telesno aktivnost. Človeško telo je vendar namenjeno gibjanju, in če ves dan samo sedimo ob pisalni mizi in ležimo na kavču, smo na kratki poti do bolezni," svari zdravnik Sergej Fedorov, specialist neurolog in specialist manualne medicine, ki dela v ordinacijah MO-GY v Mariboru in Murski Soboti.

Ponavljajoče se preobremenitve lahko na telesu pustijo številne neprijetne posledice, zlasti če je prizadeta hrbenica. Okvarje živcev zaradi pritska medvretenčnih ploščic ali obhrbeničnih mišic manj lahko povzročijo ne le hude bolečine, ampak tudi nepravilno delovanje organov, povezanih s hrbenico - in z njem je povezano skoraj vse na tem telesu. Včasih sicer ne gre brez zdravil ali celo operacije, vendar

bolečinami v hrbenici se v odrasli dobi sreča skoraj vsakdo. Nevarnim gibom in prisilni drži, ki preobremenjujejo hrbenico in skele, se v številnih poklicih nitri ni mogoče izogniti, obrabo pa pospešujejo tudi določene vrste športnih aktivnosti.

je pritsik mišic na živce zelo pogosto mogoče zmanjšati ali celo odpraviti s tehnikami manualne medicine, ki bi jo lahko opisali tudi kot posebno vrsto globinske masaže. "Z njimi dosežemo sprostitev mišic in posredno spodbudimo, da se okvara odpravi," razloži Fedorov.

Manualna medicina in kiropraktika
Manualna medicina je v Sloveniji priznana kot uradna veja medicine, vendar le pod pogojem, da jo izvajajo zdravniki, ki je predhodno opravil specializacijo iz nevrologije ali ortopedije. Po tem se razlikuje od kiropraktilke, ki vključuje grobo manipulacijo za uravnavanje delov hrbenice, deluje lokalno, njenih tehnik pa ne izvajajo zdravniki. Sodi k pasivni kinezioterapiji, to je vrsta terapije, ki uporablja gibe. Pasivna zato, ker pacient sam ne izvaja gibov, ampak jih zanj dela terapeut. Fedorov pojasni: "Človek svojega bolečinskega praga ne zna sam prestopiti, ker mu živčni sistem tegu ne dovoli. To pomeni, da do določene meje lahko naredi neki gib, naprej pa ne več."

Zdravnik pa pacienta nekoliko prisili v to, da naredi ta gib do konca. Prije-

mi manualne medicine so posebni do te mere, da v trenutku, ko prestopimo prag bolečine, te skoraj ne občutimo." Za večjo učinkovitost terapije je treba najprej sprostiti mišice. "Potem pa uporabljamo različne tehnike manualne medicine, kar so določeni masažni prijemi, PIR-tehnike (postizometrijska relaksacija mišic) pa mobilizacije, trakcija in v določenih primerih tudi manipulacije. Pri teh prijemih že moramo prestopiti omejitve, povezane z bolečino." V povprečju je potrebnih pet do šest terapij, da lahko terapeut pri zdravljenju uporabi vse, kar manualna medicina zna in omogoča. Kot veja medicine se je manualna medicina sicer res razvila iz kiropraktilke, ki je že s konca 19. stoletja poznana kot uspešna metoda zdravljenja

težav, ki so povezane z obrabo sklepov in hrbenice. Po drugi svetovni vojni pa sta zdravnika James Cyriax in Karel Lewit postavila temelje s dobine

manualne medicine. Iz nabora obstoječih prijemov kiropraktilka sta izločila vse nevarne in neutemeljene prijeme ter pričela s takо imenovanimi osnovanimi manualne medicini ne izobraževati evropske zdravnike.

Številni pacienti, raznolike težave
K specialistom manualne medicine pogosto prihajajo ljudje z bolečinami, ki izvirajo iz vratnega in ledvenega

dela hrbenice in so običajno povezane z obrabo hrbenice v teh delih. "Obrabne spremembe sicer nastajajo tudi v prsnem delu hrbenice, vendar je ta bistveno manj gibljiv, zato je možnosti draženja živcev in posledično bolečin bistveno manj," razloži Fedorov. Obviščajo ga ljudje, ki imajo težave z ramenskim obrčem, vratom, glavoboli in vrtoglavico, z bolečinami, ki segajo v roke, z mravljenčenjem v rokah in artritisom ramenskega skeleta. Pogost pojav je tudi tako imenovana bolečina v krizi, ki seva v eno ali obe nogi. "Isias je tudi ena najpogostejših težav, zaradi katerih ljudje poščijo pomoč pri nas, pa hernalna diska, cervikobrahialgia, cervikokranialgia, lumbalgija ... Vse to so sindromi draženja živcev, ki izvirajo iz hrbenice."

Omejitve manualne medicine

Zdravnik specialist ob prvem obisku opravi pregled zdravstvene dokumentacije, nevrološki pregled, pregled gibljivosti sklepov, mišic, tetiv, vezneg tkiva z otipavanjem, oceno drže in gibanja. Na osnovi podrobne anamneze in klinične slike se odloči za individualno zdravljenje oziroma predpiše dodatne preiskave. "Ko gre za ohlapnost mišic, odpoved določenih živcev, manualna medicina v primerjavi s fizioterapijo ni učinkovita. S tudi primeri, ko bi pacient sicer lahko pomagali, vendar obstajajo kontraindikacije, zaradi katerih manualna terapija ranje ni primerna ali pa je celo prepovedana; to so zlomi, zdrsi vretenec ali določene prizadete napake v hrbenici. Zato v večini zahtevnejših primerov potrebujemo slike obolelega predela. "Prav zato je pomembno, da se z manualno medicino lahko ukvarja le zdravnik, ki lahko izloči nepotrebne ali celo skodljive oblike terapije." Popolnega uspeha manualne medicine sicer Fedorov tako pravi, nikoli ne obljubi: "Veliko pacientov občuti zmanjšanje bolečin že po prvi terapiji, sicer pa za popolno odpravo bolečin določenega simptoma, kot je dolgotrajna bolečina v krizi, zadošča v povprečju pet obiskov. Po končanem zdravljenju je včasih potrebenih nekaj dni, da se pokaže učinek zdravljenja, nato pa je priporočljivo nadaljevati z vajami za krepitev mišic in rednimi kontrolnimi pregledi."

Ordinacije v Sloveniji – že 20 let!

MO-GY Ljubljana, dr. Andrej Kotov,
T: 01 561 25 21

MO-GY Maribor in Murska Sobota,
dr. Sergej Fedorov, T: 02 470 24 13

MO-GY Nova Gorica in Koper,
dr. Aleksej Filipov,
dr. Genadij Filipov,
T: 05 300 23 77

Mo-Gy
+080 12 03

Info@mo-gy.si
www.mo-gy.si

MOGY
MANUALNA MEDICINA

Učinkovito zdravljenje gibalnega sistema

- bolečine v hrbtni, vratu, krilu
- bolečine v sklepini
- bolečine/mravljenji v rokah ali nogah
- artroza sledov: koleno, ramo, kolk
- glavoboli, vrtoglavice, nespečnost
- bolečine po poškodbah
- hernalja diska, lordoz, kifoz
- spondilitis, spondiloza, spondilartoza
- epikondilitis, šljajš, stenoza
- otroška idiotipska skolioza I. in II. stopnje

